



**3**

**Matti Enrothin ym. aloite talvikunnossapidon parantamisesta**

HEL 2012-006676 T 00 00 03

**Päätösehdotus**

Yleisten töiden lautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kolme edellistä talvea ovat olleet poikkeuksellisen runsaslumisia ja näinä talvina rakennusviraston talvihoitoon varatut määrärahat ovat ylittyneet. Suurimmillaan ylitys on ollut yli 60 % vuonna 2011. Myöskään viime talvena talvihoitoon varatut resurssit eivät riittäneet asetettujen laatuvaatimusten saavuttamiseen. Vuoden 2012 alkaneen talven budjetin ylittävät lisäkustannukset tulevat olemaan noin kahdeksan milj. euroa (+35 %). Yksi lisäkustannuksia aiheuttanut seikka on ollut lisäresurssien saanti kesken talven. Resursseja lisättiin esimerkiksi vuonna 2011 noin 25 %.

Rakennusvirasto on aiempina taloussuunnitelmakausina esittänyt talvihoitoon lisää määrärahoja, jotta hankaliin talviin voitaisiin varautua paremmin esimerkiksi lisäämällä varallaolevia resursseja. Talvihoitoon varatut määrärahat ovat kehittyneet yleistä kustannustasoa ja alueiden kasvua heikommin. Näin ollen erityisesti runsaslumisten talvien hoitotaso on luonnollisesti ollut tavanomaisia talvia heikompi.

Vuoden 2012 loppuvuoden talven hoitamiseen varaudutaan rakennusviraston varautumissuunnitelman päivittämisellä. Tämä ei sinänsä lisää talvihoidon resursseja, vaan on toimintaa tehostava apuväline erittäin haastaviin olosuhteisiin. Lisämäärärahaa ja sitä myöden olennaisesti tehokkaampaa talvihoitoresurssia ei loppuvuodelle 2012 ole osoitettavissa.

Vuodelle 2013 rakennusvirasto on saamassa määrärahaa lisäksi 1,3 miljoonaa euroa erityislisämäärärahan katujen ylläpitoon. Tästä lisämäärärahasta vain osa voidaan osoittaa talvihoitoon. Tämä lisätty määrärahaakaan ei kuitenkaan riitä hankalan ja runsaslumisen talven hoitamiseen määrärahaamin puitteissa.

Kadut on jaettu kolmeen ylläpitoluokkaan, joiden ajallisesti porrastetuilla laatuvaatimuksilla mitoitetaan käytettävät resurssit tavanomaista talvea varten. Ensimmäisessä luokassa ovat pääkadut, toisessa kokoojakadut, joissa on joukkoliikennettä. Kolmanteen luokkaan kuuluvat muut kadut, kuten asuntokadut. Talvihoidon tavoitteena on liikenteen ja eritoten joukkoliikenteen liikkumisen turvaaminen. Tästä syystä pääkadut hoidetaan ensin ja heti sen



jälkeen kokoojakadut. Asuntokadut hoidetaan näiden katujen jälkeen, mutta runsaan tai usein toistuvien sateiden aikana talvihoitokalusto joutuu aloittamaan auraamisen uudelleen pääkaduista ja asuntokatujen auraus viivästyy.

Runsaslumisena talven hoitaminen laatuvaatimusten mukaisesti ei ole mahdollista määrärahojen puitteissa varatuilla resursseilla. Asuntokatujen auraaminen kokoojakatujen aurauksen yhteydessä, toisin sanoen joidenkin asuntokatujen muuttaminen kokoojakaduiksi, vaatii lisää resursseja. Yleisten töiden lautakunta toteaa, ettei katujen ylläpitoluokitusta ole tarkoituksenmukaista muuttaa.

Parempi talvihoitoon varautuminen vaatii suunnitelmallisuutta ja riittävien resurssien sitomista. Tällä hetkellä resursseja on voitu nykyisellä määrärahalla varata vain vähälumisten talvien hoitamiseksi. Runsaslumisina talvina, joita voidaan olettaa tulevan myös tulevaisuudessa, tavanomaiset resurssit eivät tästä syystä riitä. Talveen varautuminen on aloitettava jo hyvissä ajoin ennen talven alkamista. Toistuva määrärahan ylittäminen ei ole pitkäjänteistä tehostamista vaan niiden lisäkustannusten hyväksymistä, jotka aiheutuvat nopeasta reagoinnista erityisen haastavaan tilanteeseen.

Toimiva kunnossapito ja etenkin talvihoito turvaa kaupungin muiden palveluiden toimintaedellytykset ja talveen varautuminen olisi nähtävä samanlaisena kaupungin toiminnan turvaajana kuin pelastustoimi. Näin ollen koko kaupungin teknisen sektorin tulee olla toiminnallaan mukana kehittämässä turvallisen liikenteen edellytyksiä Helsinkiin.

Joitakin talvihoidon tehostamistoimia on kaupungissa jo tehty. Tehostamistoimenpiteitä esitettiin rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan kadunpidon kehittämissuunnitelmassa ja niitä on jo otettu käyttöön. Lisäpysäköintipaikat ja -lumenvastaanottoaika sekä auton omistajille suunnattu maksuton tekstiviesti- ja internetpalvelu vähentämään ajoneuvojen siirtoa ovat parantaneet talvikunnossapidon toimintaedellytyksiä. Samoin tähänastiset kokemukset kadunvarsipysäköinnin määräaikaisesta rajoittamisesta ovat olleet hyviä, ja menettelyä tullaan jatkossa laajentamaan.

Parantamalla talvihoidon tasoa voidaan muun muassa sairaanhoidon kustannuksia vähentää. Rakennusvirasto tekee yhteistyössä muiden viranomaistahojen ja vakuutusyhtiöiden kanssa selvityksen talvihoidon yhteiskunnallisista vaikutuksista, missä tarkastellaan talviaikana hankaloituneen liikkumisen lisäkustannuksia ja -riskejä muun muassa joukkoliikenteen, pelastustoiminnan ja yleisesti yhteiskunnan kannalta. Tämän selvityksen toivotaan tuovan lisäarvoa parempaan talvihoitoon varautumisessa koko kaupungin toiminnan turvaamisen kannalta.



Kolmena edellisenä talvena on suuren lumimäärän vuoksi jouduttu virallisten vastaanottoaikkojen lisäksi avaamaan eri puolille Helsinkiä kymmeniä varapaikkoja, joihin lunta on ollut mahdollista varastoida. Rakennusvirasto katsoo, ettei nykyinen toiminta lumenvastaanoton edellytysten suhteen ole kestäväällä pohjalla. Kaupungin tulee osoittaa lumenvastaanottoon riittävä kapasiteetti, mikä tarkoittaa lisää vastaanottoalueita ja panostamista muihin lumen hallintamenetelmiin. Tavoitteellisesti jokaisen kaupunginosan tulisi voida huolehtia alueensa lumilogistiikasta itsenäisesti, jotta lunta ei tarvitsisi kuljettaa pitkiä matkoja ja lumenpoisto olisi kokonaisuudessaan nopeampaa ja haitattomampaa. Tässä kehittämistyössä vaaditaan koko tekniseen sektoriin liittyvien virastojen osallistumista ja tukea.

Rakennusvirastoon siirrettiin vuoden 2012 alussa aiemmin rakennusvalvontaviraston vastuulle kuulunut tontinomistajien kadunpidollisten velvoitteiden valvonta. Tänä aikana rakennusvirasto on rakentanut valvontajärjestelyä ja vuoden alusta lähtien valvojat ovat huomauttaneet ja kehottaneet satoja kiinteistöjä tekemään heille kuuluneet vastuunsa. Valvontatyön tehostaminen ja sitä kautta saavutettavan laadun parantaminen edellyttää vahvistukseksi niin sanotun yleisten alueiden kunnossapitojärjestyksen tekemistä. Järjestys helpottaa myös kantakaupungin tontinomistajien kadunpidollisten velvoitteiden tekemistä. Rakennusvirasto tekee vuoden 2012 aikana luonnoksen tästä järjestyksestä. Tavoitteena on, että kaupunginvaltuusto vahvistaa järjestyksen vuoden 2013 aikana.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että tulevina vuosina rakennusvirastolle olisi osoitettava paremmat edellytykset varautua hankalien talvien hoitamiseksi tehokkaammin. Rakennusviraston tulee parantaa talvihoidon määrärahan joustavuutta, jos talvi osoittautuu runsaslumisista talveista helpommaksi ja edullisemmaksi. Yleisten töiden lautakunta myös toteaa, että talvihoidon laadunvalvontaan pitää kiinnittää enemmän huomiota. Rakennusvirastossa on käynnissä valvonnan parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Lautakunta toteaa, että talvihoidon tehostamiseen vaaditaan myös muiden tekniseen sektoriin liittyvien virastojen ja laitosten toimia.

## Esittelijä

Matti Enroth ja 14 muuta kaupunginvaltuutettua ovat esittäneet aloitteen talvihoidon parantamisesta. Aloitteessa mainitaan, että ”viime vuosina runsaslumiset talvet ovat yleistyneet. Kaupunki kuitenkin hoitaa haltuunsa ottamansa talvikunnossapitotehtävänsä entisen toiminta mallin mukaisesti ja entisin resurssein. Talvikautena on useita päiviä, jolloin henkilö- tai pakettiautoilla ei pysty liikkumaan asuntokatuja pitkin ollenkaan, koska autot jäävät pohjastaan kiinni. Esimerkiksi Itä- ja Länsi-Pakilan, Paloheinän ja Torpparinmäen alueilla



tulisi ainakin osa asuinkaduista aurata samaan aikaan varsinaisten kokoojakatujen kanssa, koska ko. alue on kantakaupungin kokoinen, eikä siellä ole kuin neljä kokoojakaduiksi luokiteltua ensimmäiseksi aurattavaa väylää, mikä ei riitä edes välttämättömään liikumiseen.

Kaupunginvaltuutetut esittävät, että ” muuttuneessa tilanteessa kaupungin tulisi uudelleen priorisoida aurauskohteet ja varata kunnossapitoon riittävät resurssit.”

Esittelijä

osastopäällikkö  
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ville Alatyppö, va. toimistopäällikkö, puhelin: 310 39943  
ville.alatypko(a)hel.fi

Liitteet

1 [Matti Enrothin valtuustoaloite Kvsto 25.4.2012 asia 17](#)

Otteet

**Ote**  
Kaupunginhallitus  
Katu- ja puisto-osasto

**Otteen liitteet**  
Esitysteksti  
Esitysteksti